

A helyi elit véleménye a sikerességről Baranya megyében

A MAGYAR REGIONÁLIS TUDOMÁNYI TÁRSASÁG XIX. VÁNDORGYŰLÉSE

A területi egyenlőtlenségek új formái és az átalakuló területpolitika

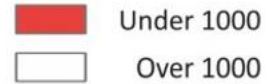
Budapest, 2021. november 4-5.

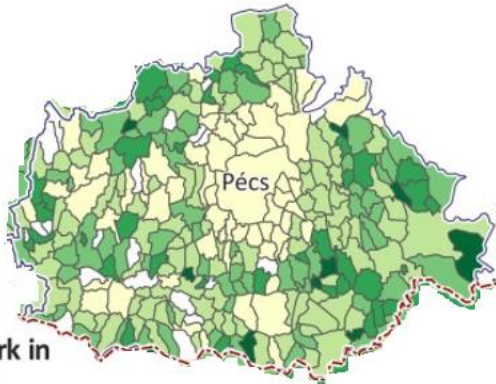
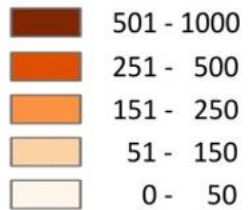
„A 132294. számú „Kormányzati kihívások periférikus térségekben” projekt a Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs Alapból biztosított támogatással, a K-19 pályázati program finanszírozásában valósult meg.”

Baranya megye

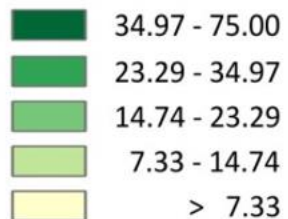
Municipalities/Settlements
under 1000 inhabitants

Density of population
Person per km²

Rate of population work in
agriculture (2011)

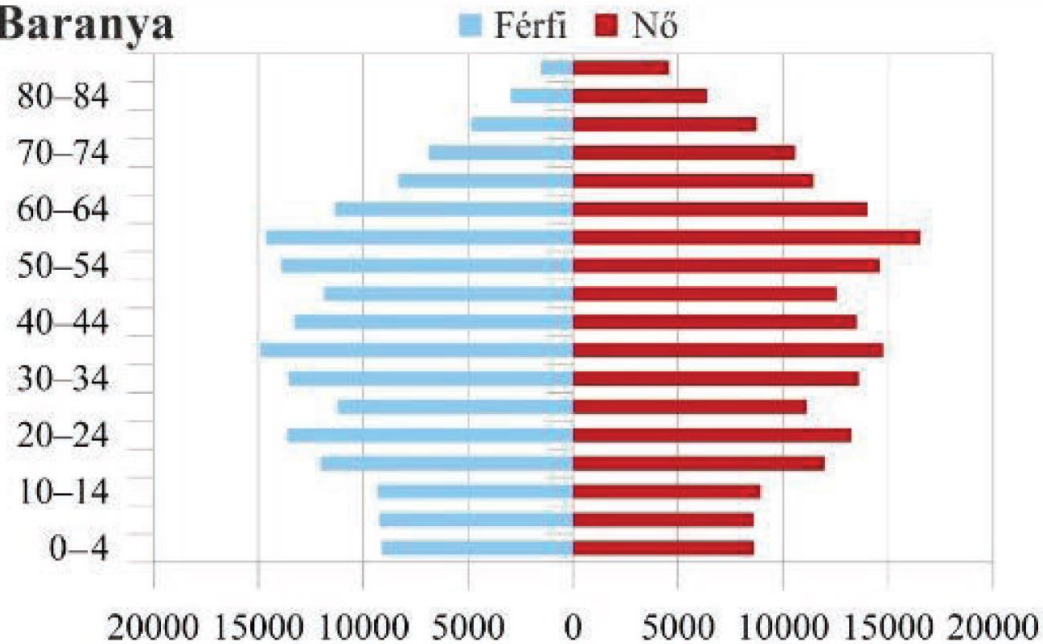
- Történelmi és földrajzi szempontból periferikus jellegű.
- Demográfiai, társadalmi, gazdasági és településhálózati tekintetben leképezi az országot.
- Pécs centrális topográfiai elhelyezkedésű
- Országos jelentőségű és helyiérdekű közút- és vasútvonalak erősítik a megyeszékhely pozícióját
- Aprófalvas jelleg (301 település) dominál

- Állandó dichotómia
centrális funkciók egy periférikus térségben

Humán erőforrás

Baranya

- Alacsony a születésszám
- 65 év felettek magas aránya
- Népeségfogyás 1990 óta folyamatosan
- Mobilitás: fiatal, magasan kvalifikált férfiak körében magas, akik a belföldi és nemzetközi migrációban egyaránt aktívak

	Természeti tényezők	Társadalmi tényezők	Gazdasági tényezők
Pozitív hatások	Kisebb nyomás a környezeten (pl. szennyezés)	Új technológiák az idősebb korosztályok számára is lehetőséget teremtenek	Új típusú szolgáltatások megjelenése
	Eltartó-képesség kedvezőbb helyzetben		Kedvező lehetőségek a falusi turizmus számára
	Az idősebb korosztály kevesebbet utazik és fogyaszt, így ökológiai lábnyomuk alacsonyabb		
Negatív hatások	Változó területhasználat	Az idősebb korosztályok nehezebben alkalmazkodnak az új technológiák használatához	Az aktív korúak alacsonyabb aránya miatt alacsonyabb helyi bevételek, az infrastruktúra fenntartása költségesebb
		A helyi költségvetés nem tudja kigazdálkodni az új technológiák fenntartási költségeit	
		A nyugdíj- és egészségügyi kiadások egyre nagyobb nyomást jelentenek a csökkenő aktív korúak számára	

Periféria aktivitásának vizsgálata

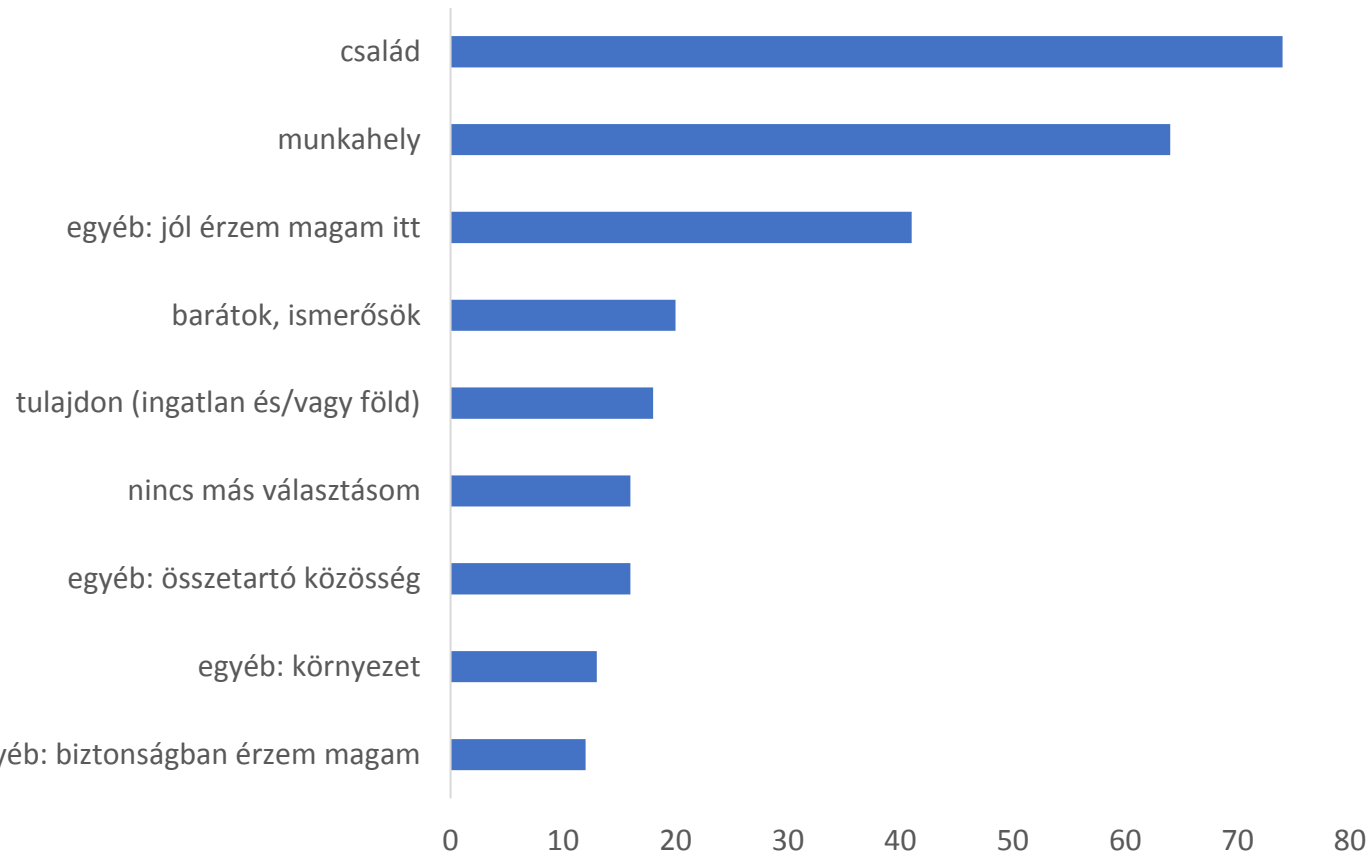
- *Lekérdezés alanyai:* rendszeresen és hosszabb időszakon keresztül vesznek részt a helyi döntéshozatalban, véleményformálók, képesek arra, hogy befolyást gyakoroljanak hálózatuk, társadalmi tőkéjük vagy a társadalmi struktúrában betöltött pozíciójuk miatt (helyi politikai elit).
- *Lekérdezés időtartama:* 2020. szept. 20. – nov. 10.
- *Válaszadók:* 2/3-a felsőfokú végzettségű, 60%-a férfi, 50 év feletti 77%, önkormányzati dolgozó 1/5

Miért választják Baranya megyét?

Miért választotta ezt a települést?

Vannak-e személyes okai a településen maradásra? Ha igen melyek azok?

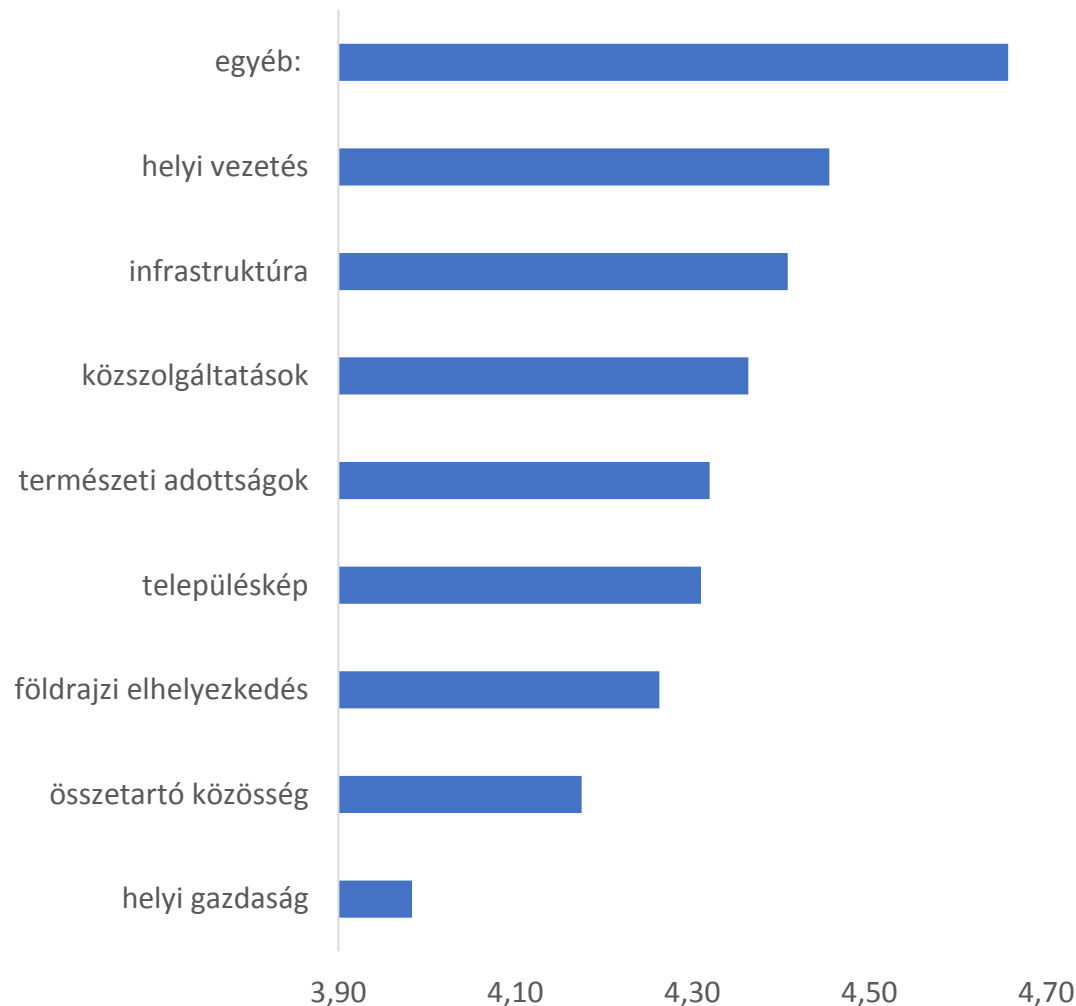

- Településméret nem jelent differenciáló tényezőt
- Érzelmi dimenzió a legerősebb
- Ezt követi az egzisztenciális tényező

- Pécs esetében az egyéb tényezők dominálnak (képzés, szubjektív jóllét, közösség)

Mit gondol, milyen szerepet játszanak a település fejlődésében a következő tényezők? (1 egyáltalán nem fontos – 5 nagyon fontos)

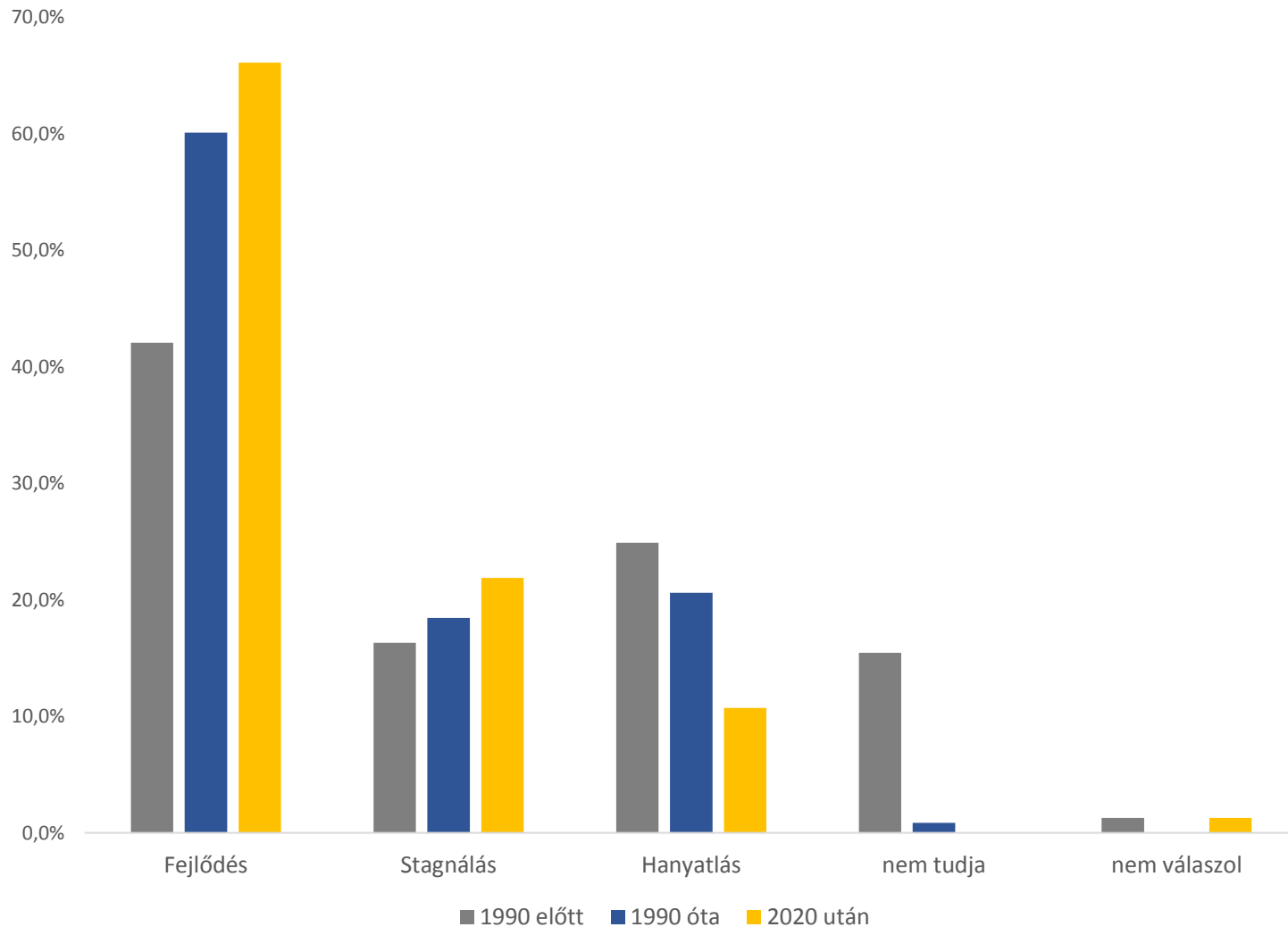
Sikeresség egyéb meghatározó szempontjai:

- A lakosság képzettsége, szellemi tőkéje, kedvező korstruktúrája
- Turisztikai vonzerők jelenléte
- Történelmi, néprajzi és épített örökség
- Soknemzetiségű lakosság
- Gasztronómia
- Aktív és dinamikus vállalkozók jelenléte
- Politikai kapcsolatok
- Vezető személyisége

Jogállás és földrajzi elhelyezkedés szerint sem mutatható ki eltérés a fontossági sorrendben.

A települések fejlődési pályája

Válaszadók 4 csoportra bonthatóak:

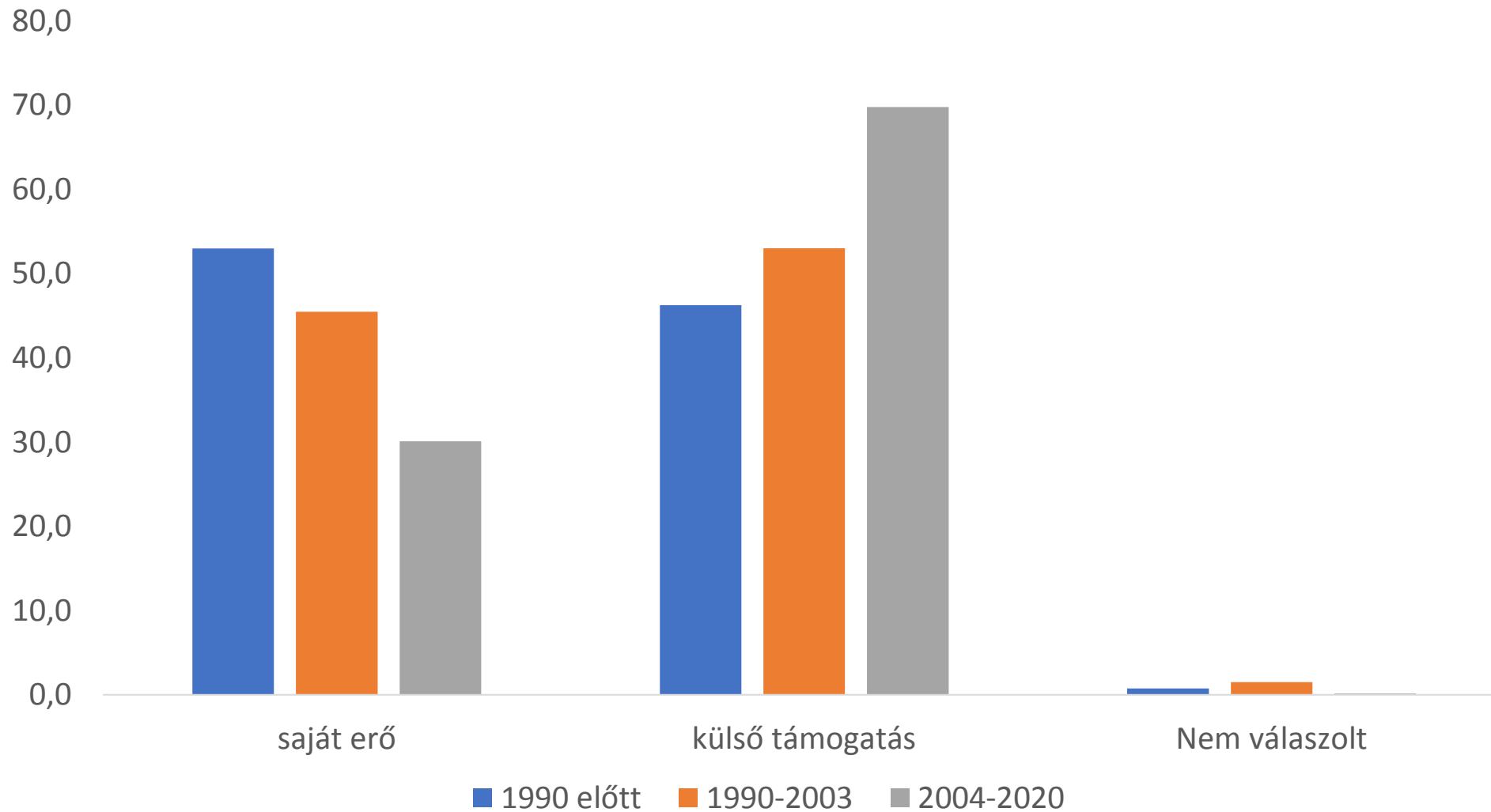
1. Optimisták
2. Óvatos optimisták
3. Stagnálásra számítók
4. Visszaesést vizionálok

Fejlődési pálya magyarázata:

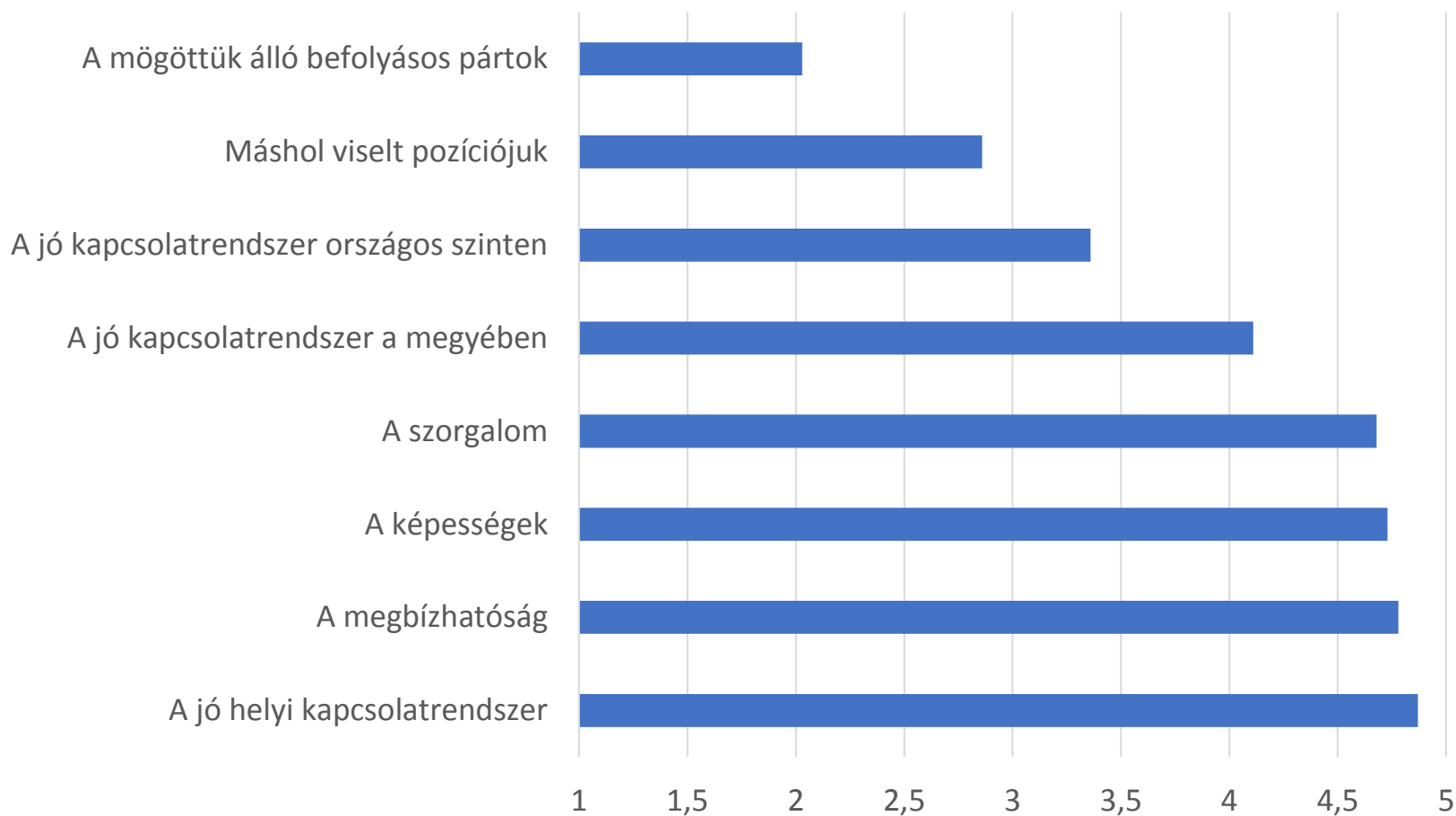
- Külső források
- Vezető
- Aktivitás
- Infrastrukturális fejlesztés
- Munkahelyteremtő és iparfejlesztő beruházások
- Turisztikai fejlesztések
- Összefogás

A támogatási aktivitás, mint a siker egy szelete

A befolyást magyarázó tulajdonságok (1 legkevésbé fontos – 5 nagyon fontos)

Egyéb válaszok között szerepelt:

- Elhivatottság
- Becsület
- Település szülöttje
- Közösségépítő
- Hitelesség
- Szakmai hozzáértés
- Személyes megjelenés
- Rátermettség

Fontosabb személyiségek befolyása

Véleménye szerint a település helyzetét, annak alakulását befolyásolták-e, ha igen milyen irányban a térség fontosabb személyiségei

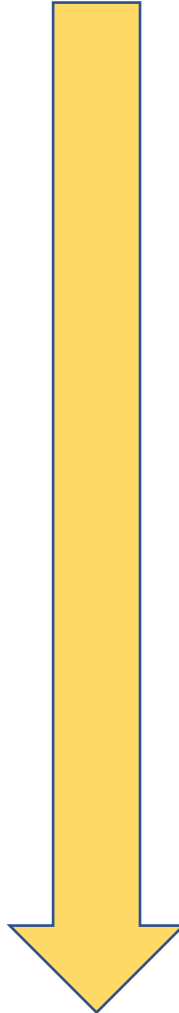
17. kérdés	Válaszok megoszlása (%)
Igen, pozitív irányban	65,7
Nem igazán befolyásolták	25,3
Igen, negatív irányban	3,4
Nem tudja megítélni	5,6

Centrum vs. Periféria - Előnyök

Centrum előnyei

Közszolgáltatások minősége és mennyisége
Infrastruktúra, megközelíthetőség
Közigazgatás
Helyi gazdaság
Kereskedelmi egységek
Turizmus
Lehetőségek (kultúra, sport)
Földrajzi elhelyezkedés
Lakosság összetétele (korszerkezet, nemzetiségek)
Társulás, összefogás
Polgármester személye
Emberi kapcsolatok
Egyház
Információ
Inkább hátrány - Nem látja előnyét

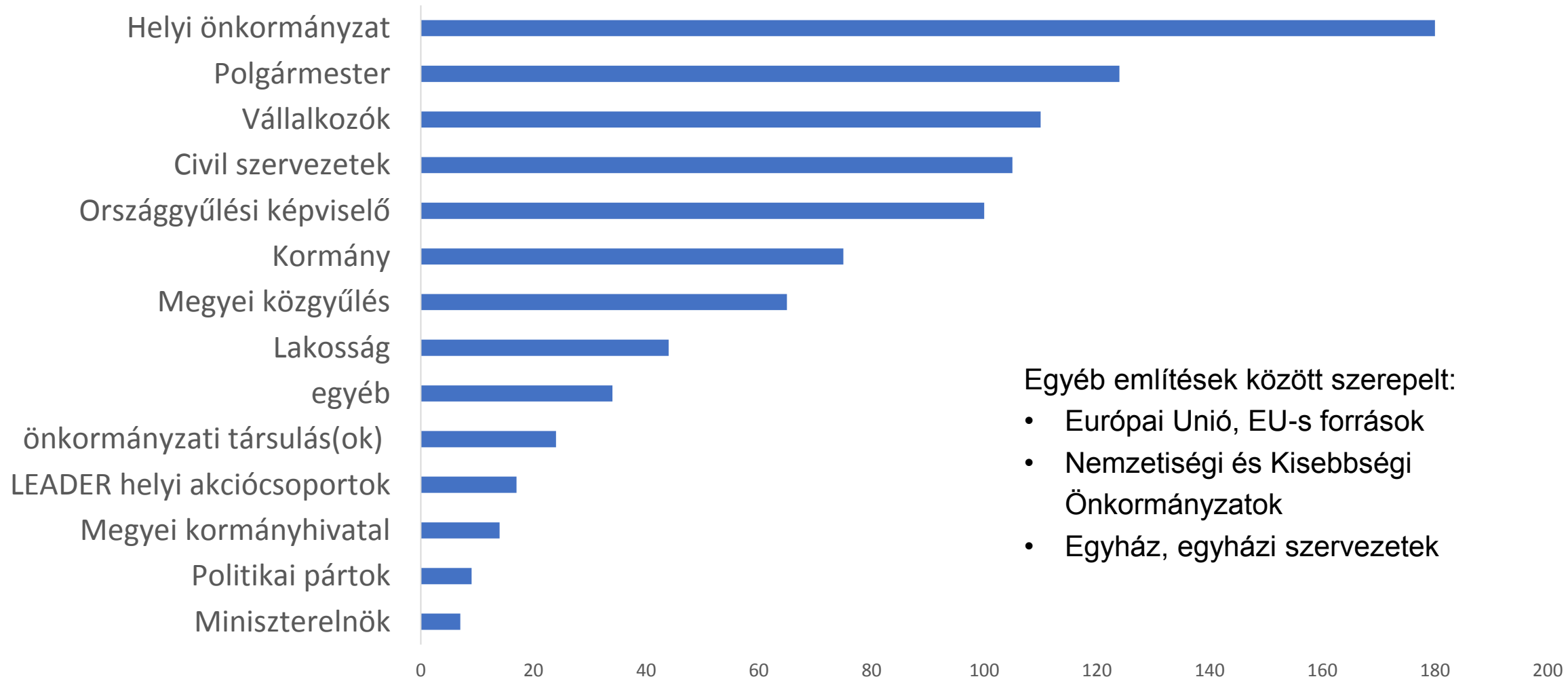

Periféria előnye

Nyugodt, csendes
Nincs előnye
Természet (közelség, tiszta levegő)
Összetartó közösség
Közbiztonság
Elérhetőség
Önállóság
Pécs közelsége
Közös intézmények fenntartása
Védettség a világ negatív dolgaitól. (Pl. Koronavírus)
Pályázatoknál előny a hátrányos helyzet
Inkább hátránya van
Település vezetősége
Turizmus

Mely szereplők járulhatnak hozzá leginkább települése fejlődéséhez?

Egyéb említések között szerepelt:

- Európai Unió, EU-s források
- Nemzetiségi és Kisebbségi Önkormányzatok
- Egyház, egyházi szervezetek

Összefoglaló megállapítások

- Az adott válaszok tekintetében jellemzően nincs különbség az egyes településtípusok között.
- A lekérdezésben részt vevő politikai elit **szubjektív értékítélete** a legtöbb esetben **reálisnak** tekinthető: pl. adott település sikeressége, fejlesztési szükség szerűségek, befolyás tényezői.
- Alapjában véve minden szempontból a **helyi szint a meghatározó.**
- A központi szint jelentőségének változását sokhelyütt érzékelik, de a szubjektív érzékelésben egyelőre nem tűnik erősebbnek a helyi szintnél.

